

Kommunstyrelsen

Yttrande över handlingsprogram enligt lag om skydd mot olyckor

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen antar föreslaget yttrande över Södertörns Brandförsvarsförbunds handlingsprogram enligt bilaga 2 till tjänsteskrivelsen daterad den 31 juli 2019.

Sammanfattning

Nacka kommun har fått tillfälle att yttra sig över Södertöms brandförsvarsförbunds (Sbff) kommunala handlingsprogram enligt lag om skydd mot olyckor (LSO).

Som underlag för handlingsprogrammet har Södertörns brandförsvarsförbund genomfört en riskanalys, som visar att de vanligt förekommande olyckorna, som trafikolyckor och bränder i bostäder är verksamheten alltför dimensionerad för och även för den förväntade ökning framåt i takt med medlemskommunernas tillväxt. Samtidigt utgör klimateffekter, med ökad risk för omfattande skogsbränder, översvämningar och stormskador samt förändringar av säkerhetsläget med avseende på antagonistiska hot av olika slag, ett behov att även kunna hantera mycket omfattande och komplexa räddningsinsatser med ökat behov av förmåga, uthållighet och samverkan. Man ser utifrån detta ett behov av att öka förmågan till kontinuitetsplanering, för att kunna upprätthålla funktion och förmåga även vid störningar.

I syfte att kunna hantera en komplex samtid, höjer därför Södertörns brandförsvarsförbund blicken och vidgar perspektivet i det nya handlingsprogrammet. Av det föreslagna yttrandet framgår att Nacka kommun anser att det är en ambitiös och positiv utveckling. Samtidigt har handlingsprogrammet denna gång inte någon bestämd programtid. Nacka kommun framhåller i yttrandet att avsaknaden av en bestämd programtid ökar vikten av att programmet även omfattar en beskrivning av hur aktualitetsprövningen av programmet ska gå till, med avseende på såväl styrning som kontroll av efterlevnad. En förutsättning för att öka förmågan till kontinuitetsplanering, är samverkan med andra aktörer. Här har kommunen och Södertörns brandförsvarsförbund ett gemensamt intresse och handlingsprogrammet bör övergripande men tydligt beskriva hur samverkan mellan kommun och Södertörns brandförsvarsförbund ska ske, för att stödja inriktningarna.

Ärendet

Nacka kommun har från Södertöms brandförsvarsförbund fått remiss gällande kommunalt handlingsprogram enligt lag om skydd mot olyckor (LSO). Södertörns Brandförsvarsförbund är ett kommunalförbund med ansvar för räddningstjänsten i kommunerna Botkyrka, Ekerö, Haninge, Huddinge, Nacka, Nykvarn, Nynäshamn, Salem, Södertälje och Tyresö. Ansvaret innebär medlemskommunernas skyldigheter och befogenhet som genom författning åvilar räddningsnämnd, likväl tillsyn- och tillståndsfrågor avseende lagen om brandfarliga och explosiva varor (LBE). Enligt lag om skydd mot olyckor (LSO) 3 kap. har kommunen skyldighet att upprätta ett handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst.

Handlingsprogrammet

Handlingsprogrammet ska beskriva hur verksamheten är planerad och organiserad samt risker för olyckor som kan leda till en räddningsinsats. Likväl ska kommunens förmåga att genomföra räddningsinsatser under fred och under höjd beredskap beskrivas. Eftersom Södertörns brandförsvarsförbund ansvarar för kommunens skyldigheter enligt LSO, är det därför även förbundet som upprättar handlingsprogrammet i samråd med relevanta myndigheter. Handlingsprogrammet antas därefter av Södertörns brandförsvarsförbunds förbundsledning för varje ny mandatperiod.

Som underlag för handlingsprogrammet har Södertörns brandförsvarsförbund genomfört en riskanalys, som visar att de vanligt förekommande olyckorna, som trafikolyckor och bränder i bostäder är verksamheten alltför dimensionerad för. Grundat i medlemskommunernas snabba tillväxt, där Nacka ligger långt framme, förväntas dessa öka i antal även i framtiden. Samtidigt utgör klimateffekter med ökad risk för omfattande skogsbränder, översvämningar och stormskador samt förändringar i Sveriges säkerhetsläge med avseende på antagonistiska hot och risk för terrorangrepp av olika slag, ett behov att även kunna hantera mycket omfattande och komplexa räddningsinsatser med ökat behov av förmåga, uthållighet och samordning. I en alltmer komplex omvärld ökar således kraven på flexibilitet och samverkan och i samband med detta även vikten av kontinuitetsplanering.

Handlingsprogrammet är avsett att vara det styrdokument som väver samman nationella mål och visioner med lokala förutsättningar och beskriver övergripande hur styrning och uppföljning av verksamheten går till. Handlingsprogrammet är också avsett att ha en lång varaktighet men ska aktualitetsprövas minst en gång per mandatperiod. Tidigare har ett nytt handlingsprogram antagits varje ny mandatperiod med en tillhörande remissrunda till kommunerna inkluderat. Med hänvisning till att förändringar och förutsättningar för såväl verksamhet som samhälle kan förändras snabbt, omfattar således handlingsprogrammet inga detaljerade beskrivningar av målsättningar och kriterier för uppföljning. De övergripande målen för trygghet och säkerhet anges som inriktningar i handlingsprogrammet. Till handlingsprogrammet knyts ett så kallat förbundsövergripande SLA ("service level agreement") där leveransnivån ska fastställas. Även denna är tänkt att fastställas utan bortre tidsgräns men med aktualitetsprövning minst en gång per

mandatperiod. Under dessa två dokument finns en av direktionen årligen fastställd verksamhetsplan där mer detaljerade mål samt aktiviteter finns beskrivna samt kommunkontrakt och stationsvisa arbetsplaner som förnyas årligen. Det framgår inte i remissutgåvan av handlingsprogrammet i vilken omfattning kommunerna bereds möjlighet att vara delaktiga i beslutsprocesserna kring de fyra inriktningarna och dess tillhörande SLA.

Det Södertörns brandförsvarsförbund vill stå för sammanfattar de i fyra huvudbudskap:

1. Vi är en resurs för hela kommunen.
2. Vi använder resurserna optimalt.
3. Vi leder utvecklingen av räddningstjänsten i Sverige.
4. Vi är en organisation med hög kompetens.

De övergripande inriktningarna som kommer att styra och stödja i arbetet framåt är:

1. Alla inom vårt område ska leva i en trygg och säker hemmiljö avseende brand och andra olyckor.
2. Vi ska skapa förutsättningar för effektiva räddningsinsatser.
3. Vi ska vara motståndskraftiga mot störningar.
4. Vi ska främja en hållbar utveckling.

I handlingsprogrammet beskrivs verksamheten i ett före- under- och efterperspektiv på en övergripande nivå. Södertörns brandförsvarsförbund arbetar förebyggande i enlighet med det som åligger kommunen att göra i enlighet med LSO men också med omvärldsbevakning och planering i samverkan med övriga aktörer inom ramen för SSR – Samverkans Stockholmsregionen. Till detta läggs också det arbete som Södertörns brandförsvarsförbund gör för att stödja kommunerna i olika sammanhang så som bland annat plan- och byggprocessen samt kommunens krishanteringsarbete och brottsförebyggande arbete. I ett ”underperspektiv” beskriver Södertörns brandförsvarsförbunds sin genomförandeförmåga i räddningstjänstinsatser, hur samverkan med andra myndigheter och organisationer ser ut samt vad som åligger förbundet under höjd beredskap. Efterperspektivet beskriver arbetet med uppföljning i form av utredningar av räddningsinsatser samt omhändertagande av drabbade.

Förslag på yttrande

Inledningsvis konstateras att det är positivt att Södertörns brandförsvarsförbund i sin översyn av handlingsprogrammet höjer ambitionsnivån och strävar efter att vidga perspektivet i de formulerade inriktningarna, som en anpassning till en alltmer komplex omvärld. I det föreslagna yttrandet framgår att Nacka kommunen bedömer att det saknas ett tydligt ställningstagande och uttrycklig inriktning kopplad till vårt förändrade klimat och händelser/risker till följd av detta. Detta nämns i riskanalysen och bör således även omfattas av inriktningarna.

I första inriktningen, om ”en trygg och säker hemmiljö”, bör en tydligare beskrivning ges om förutsättningarna utifrån att kommunen i sin stadsutveckling bygger tät och blandad stad, som innebär såväl förtätning av bostadsområden, som att byggnationer blir högre.

Nytt för handlingsprogrammet denna gång är att det inte fastställer någon bestämd programtid. Nacka kommun är av ståndpunkten att detta ökar vikten av att handlingsprogrammet även omfattar en beskrivning av hur aktualitetsprövningen av programmet ska gå till, med avseende på såväl styrning som kontroll av efterlevnad, samt att det framgår i vilka processteg kommunen bereds möjlighet till delaktighet.

Nacka kommun välkomnar en ökad förmåga i kontinuitetsplanering och ser gärna en samverkan med Södertörns brandförsvarsförbund kring detta. En förutsättning för att öka förmågan till kontinuitetsplanering är samverkan med andra aktörer. Här har kommunen och Södertörns brandförsvarsförbund både gemensamma ansvar och intressen, varför handlingsprogrammet övergripande men tydligt bör beskriva hur samverkan mellan kommunen och Södertörns brandförsvarsförbund ska ske, för att stödja de olika inriktningarna.

Ekonomiska konsekvenser

Även om handlingsprogrammet i sig inte till synes kommer att medföra några ökande kostnader kan förverkligandet av det, i samband med framtagande av SLA (”service level agreement”), verksamhetsplan och budget, medföra ekonomiska konsekvenser. Nacka kommun bedömer därför att det krävs en tät dialog kring vilka kostnader handlingsprogrammet medför och om det är i linje med den ambition och de mål som kommunerna har med verksamheten. Om handlingsprogrammet eller konsekvenserna av handlingsprogrammet ger ökade kostnader bör kommunerna få kännedom om detta i ett tidigt skede och därmed ges möjlighet att ta ställning till detta. Nacka kommun förutsätter att en sådan dialog sker parallellt med framtagande av de underliggande styrdokumenterna.

Konsekvenser för barn

En kompetent, resurseffektiv, flexibel och uthållig räddningstjänst ger positiva effekter för alla som vistas i kommunen, barn som vuxna.

Bilagor

1. Remiss – Handlingsprogram enligt lag om skydd mot olyckor
2. Förslag till yttrande

Mats Bohman
Trafik- och fastighetsdirektör
Stadsledningskontoret

Terese Kalinski
Säkerhetschef